

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse

Dato: 21. august 2008
Kontor: Kommunal sundhed
J.nr.: 2008-1422-296
Sagsbeh.: lfi
Fil-navn: lovændr/dopingmidler/forslag

Udkast

Forslag

til

**Lov om ændring af lov om forbud mod visse dopingmidler
(Skærpelse af straffen ved forhandling, udlevering eller fordeling af dopingmidler)**

§ 1

I lov nr. 232 af 21. april 1999 som ændret ved § 16 i lov nr. 69 af 4. februar 2004 om ændring af forskellige love på Indenrigs- og Sundhedsministeriets område, foretages følgende ændringer:

1. I § 4 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

”Stk. 2. Ved straffens udmåling skal det betragtes som en skærpende omstændighed, at der er tale om forhandling, udlevering eller fordeling.

Stk. 2 bliver herefter stk. 3.

§ 2

Loven træder i kraft den 1. januar 2009.

§ 3

Stk. 1. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning sættes i kraft for Færøerne med de afvigelser, som de særlige færøske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Regeringen lægger vægt på, at overtrædelser af dopingloven har klare strafferetlige konsekvenser, og det gælder især i tilfælde af handel med og distribution af dopingmidler.

Formålet med lovforslaget er at skærpe straffen for udbredelse af dopingmidler, uanset om overdragelsen sker med henblik på økonomisk vinding eller af andre

grunde. Der lægges med forslaget op til, at der i almindelighed skal idømmes frihedsstraf for forhandling, udlevering eller fordeling af dopingmidler. Samtidig lægges der op til, at der i de tilfælde, hvor der i dag allerede idømmes frihedsstraf for udbredelse af dopingmidler, skal ske en forhøjelse af straffen.

1.1. Baggrund

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse og Kulturministeriet offentliggjorde i januar 2008 en handlingsplan for bekæmpelse af motionsdoping (motionsdopingshandlingsplanen).

Handlingsplanen indeholder tre initiativer med henblik på bekæmpelse af doping i landets motions- og fitnesscentre: 1) støtte til Anti Doping Danmarks oplysningskampagne til bekæmpelse af doping blandt motionister, 2) gennemførelse af en obligatorisk mærkningsordning af fitness- og motionscentre samt 3) skærpelse af straffen i forbindelse med distribution af doping.

Handlingsplanens punkt 1 om gennemførelse af en oplysningskampagne blandt motionister er udmøntet ved indgåelse af en aftale mellem Anti Doping Danmark, Danmarks Idræts-Forbund (DIF), Danske Gymnastik- og Idrætsforbund (DGI), Dansk Firmaidrætsforbund (DFIF), Kulturministeriet og Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse om støtte til Anti Doping Danmarks oplysningskampagne til bekæmpelse af doping blandt unge motionister.

Punkt 2 i handlingsplanen om indførelse af en obligatorisk mærkningsordning for motions- og fitnesscentre er udmøntet ved lov nr. 430 af 29. maj 2008 om ændring af lov om fremme af dopingfri idræt. Der er hermed pr. 1. juli 2008 indført en obligatorisk mærkningsordning for motions- og fitnesscentre, der indebærer, at motions- og fitnesscentre skal informere om, hvorvidt de har indgået samarbejdsaftale med Anti Doping Danmark om bekæmpelse af doping.

Nærværende lovforslag har til formål at udmønte punkt 3 i motionsdopingshandlingsplanen om skærpelse af straffen for distribution af doping. Det bemærkes, at den foreslåede skærpelse vil gælde generelt.

2. Gældende ret

Doping er en fællesbetegnelse for stoffer, herunder lægemidler og euforiserende stoffer, der benyttes med sigte på at forøge idrætsudøverens præstationer. Lov nr. 232 af 21. april 1999 om forbud mod visse dopingmidler (dopingloven), der senest er ændret ved § 16 i lov nr. 69 af 2. februar 2004, regulerer salg og besiddelse mv. af lægemidler, der kan anvendes til doping, mens ind- og udførsel, salg og besiddelse af euforiserende stoffer er reguleret i lov om euforiserende stoffer, jf. lovbekendtgørelse nr. 748 af 1. juli 2008.

Lov om forbud mod visse dopingmidler finder efter lovens § 1, nr. 1-5, anvendelse på følgende grupper af dopingmidler:

- 1) anabole steroider,
- 2) testosteron og derivater heraf samt tilsvarende stoffer med androgen virkning,
- 3) væksthormon,
- 4) erythropoietin og midler, som har lignende virkning ved at øge mængden af røde blodlegemer i blodet til over normale værdier for alder og køn, og
- 5) midler, som øger produktion og frigørelse af
 - a) væksthormon,

- b) testosteron og derivater heraf og af tilsvarende stoffer med androgen virkning eller
- c) naturligt erythropoietin.

Ministeren for sundhed og forebyggelse er efter lovens § 2 bemyndiget til at fastsætte, hvilke andre grupper af dopingmidler loven gælder for. Denne bemyndigelse er endnu ikke udnyttet.

Det fremgår af lovens § 3, at fremstilling, indførelse, udførelse, forhandling, udlevering, fordeling eller besiddelse af de af loven omfattede dopingmidler er forbudt, medmindre der er tale om lægeordineret anvendelse til sygdomsforebyggelse eller behandling eller til videnskabelige formål.

Overtrædelse af lovens § 3 straffes med bøde eller fængsel i indtil 2 år, jf. lovens § 4, stk. 1. Der kan efter lovens § 4, stk. 2, pålægges juridiske personer strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Strafferammen i dopingloven på bøde eller fængsel i op til 2 år svarer til den strafferamme, der gælder for ulovlig omgang med stoffer efter lov om euforiserende stoffer.

Lov om fremme af dopingfri idræt, jf. lov nr. 1438 af 22. december 2004, som ændret ved lov nr. 430 af 29. maj 2005, berøres ikke af forslaget.

Der er ved Rigsadvokatmeddelelse nr. 3/2007 af 11. maj 2007 om sanktionspåstande mv. i dopingsager fastsat generelle retningslinjer for anklagemyndighedens strafpåstande i sager om overtrædelse af dopingloven.

Det fremgår af Rigsadvokatens meddelelse, at dopingmidler i praksis som udgangspunkt opgøres i antal enheder uafhængigt af stofkoncentrationen, og uafhængigt af om midlerne er i pille- eller ampulform.

Ved besiddelse af indtil 1000 enheder er strafpåstanden normalt bøde, således at bødepåstanden for 1-49 enheder er 1.000 kr., mens den for 900-999 enheder er på 13.000 kr. Det fremgår videre af Rigsadvokatens meddelelse, at bødepåstandene finder anvendelse i sager om besiddelse af dopingmidler til eget forbrug, idet der ved besiddelse af større mængder end 1.000 enheder som udgangspunkt nedlægges påstand om frihedsstraf.

Ved besiddelse i fængsler af mængder under 1.000 enheder bør der efter meddelelsen nedlægges påstand om frihedsstraf. Dette gælder, uanset om den pågældende er tidligere straffet for overtrædelse af lov om forbud mod visse dopingmidler.

Det fremgår videre af Rigsadvokatens meddelelse, at retspraksis vedrørende besiddelse med henblik på videreoverdragelse af mængder under 1.000 enheder er begrænset. Efter meddelelsen kan sådanne sager som udgangspunkt afgøres med bøder, idet der i sager om videreoverdragelse, hvor overdragelsen har været systematisk og angår ikke ubetydelige mængder, bør nedlægges påstand om frihedsstraf.

Ved besiddelse af under 1.000 bør der efter meddelelsen i gentagelsestilfælde, hvor der er sket videreoverdragelse, som udgangspunkt nedlægges påstand om frihedsstraf.

Rigsadvokatens meddelelse indeholder en række eksempler på trykt landsretspraksis, hvor der er idømt frihedsstraf. Af disse eksempler fremgår, at der ved straffastsettelsen lægges vægt på, om dopingmidlet er videreoverdraget, eller om det har været bestemt til eget forbrug, og om tiltalte tidligere er straffet for ligeartet kriminalitet. Hertil kommer, at der tillige lægges vægt på mængden og værdien af dopingmidlerne samt sundhedsrisikoen ved indtagelse af de pågældende midler.

3. Ministeriet for Sundhed og Forebyggelses overvejelser

En effektiv bekæmpelse af doping forudsætter en flerstrengt indsats, der bl.a. består af oplysningskampagner, frivillige aftaler og testordninger samt kontrol og retshåndhævelse.

Hvis dopingmidler anvendes uden medicinsk begrundelse eller i doser, der langt overstiger anbefalingen, eller over længere tidsrum end sædvanligt, kan brugen indebære store helbredsmæssige risici for idrætsudøveren.

Anabole steroider er en af den type dopingsubstanser, der er mest benyttet. Misbrug af steroider kan have negative konsekvenser af både fysisk, psykisk og social karakter. Misbrug kan føre til hjertestop, forkalket kredsløb, nedsat nyrefunktion, leverskader, sukkersyge, nedsat forplantningsevne samt depression, angstanfald og personlighedsforandringer. Indtagelse af væksthormon i store doser kan give sygeligt forøget vækst eller forstørrelse af nogle legemsdele. Et misbrug kan derudover være ledsaget af kriminalitet, vold og hærværk.

Der kan således være såvel sundhedsmæssige som sociale omkostninger forbundet med misbrug af dopingmidler.

Formålet med dopingloven er at begrænse raske menneskers brug af dopingmidler, og et væsentligt element i den forbindelse er forbuddet i dopinglovens § 3 mod, at private indfører, fordeler eller forhandler midlerne, samt mod at private besidder midlerne til andet end de i loven udtrykkeligt nævnte lovlige formål.

Om udviklingen i sager om overtrædelse af dopingloven fremgår det af motionsdopingshandlingsplanen, at der i tidsrummet 1. januar 2007 til 1. juli 2007 i Danmark er registreret 322 sager om distribution og salg af dopingmidler. Tilsvarende tal for 2006 er 343 sager og for 2005 285 sager. I 2005 er der registreret i alt 557 sager og 2006 i alt 654 sager.

Rigsadvokaten har oplyst, at der i perioden 1. januar 2005 til 18. juli 2008 er truffet følgende antal afgørelser (dom, bødevedtagelse mv.), hvori der indgår overtrædelse af dopingloven:

År	Antal afgørelser
2005	356
2006	356
2007	358
2008	221 (pr. 18. juli 2008)

Det bemærkes, at tallene vedrører alle afgørelser for overtrædelse af dopingloven, dvs. både sager om salg og besiddelse. Sager, hvor der alene er idømt eller vedtaget en bøde på under 1.000 kr., indgår ikke i opgørelsen, idet sådanne afgørelser ikke opdateres i Kriminalregisteret.

Tallene viser, at der i dag er tale om et relativt højt antal overtrædelser af dopingloven. Endvidere tyder tallene på, at antallet af overtrædelser af dopingloven er stigende.

Det er Ministeriet for Sundhed og Forebyggelses vurdering, at det er af stor betydning for en effektiv indsats mod doping, at overtrædelser af dopingloven har klare strafferetlige konsekvenser. Det gælder især i tilfælde af handel med og distribution af dopingmidler, idet den globale udvikling på dopingmarkedet og fortjenesten ved handel med dopingmidler frister den organiserede kriminalitet.

Det nuværende straffniveau afspejler efter Ministeriet for Sundhed og Forebyggelses opfattelse ikke i tilstrækkelig grad ovennævnte væsentlige sundhedsmæssige og sociale risici, der er forbundet med misbrug af dopingmidler.

3.1. Lovforslaget

Det foreslås derfor at indsætte en ny bestemmelse i dopingloven, hvorefter det forhold, at der er tale om forhandling, udlevering eller fordeling af dopingmidler betragtes som en skærpende omstændighed ved udmåling af straffen for overtrædelse af loven.

Den foreslåede bestemmelse omfatter både besiddelse med henblik på overdragelse og overdragelse.

Forslaget omfatter tillige overdragelse mod vederlag og vederlagsfri overdragelse, der foretages f. eks. med henblik på oparbejdning af et marked for salg af dopingmidler.

Med forslaget forudsættes, at der idømmes frihedsstraf ved forhandling, udlevering eller fordeling af dopingmidler samt at der i de tilfælde, hvor der allerede i dag idømmes frihedsstraf, skal ske en forhøjelse af straffen.

Ændringen indebærer, at der som altovervejende hovedregel vil skulle idømmes frihedsstraf i alle sager vedrørende besiddelse af dopingmidler med henblik på overdragelse og overdragelse uanset hvilken mængde dopingmidler, der er tale om.

Den konkrete straffastsættelse i hver enkelt sag vil fortsat bero på domstolenes vurdering i hvert enkelt tilfælde af sagens samlede omstændigheder, idet der i forbindelse med strafudmålingen eksempelvis vil kunne lægges vægt på, om der er tale om udbredelse af en betydelig mængde dopingmidler eller af dopingmidler af en betydelig værdi, om der er tale om udbredelse af dopingmidler i motions- og idrætsmiljøer, som f. eks. motions- og fitnesscentre samt idrætsforeninger eller om der er tale om udbredelse af dopingmidler til unge, herunder i miljøer, hvor unge almindeligvis færdes. Endvidere vil det ved udmålingen af straffen kunne tillægges betydning, såfremt der eksempelvis er tale om gentagen, systematiseret eller organiseret udbredelse af dopingmidler.

Der vil desuden i forbindelse med strafudmålingen bl.a. kunne lægges vægt på, at der alene er tale om overdragelse af en ganske ubetydelig mængde af dopingmidler, og overdragelsen ikke er sket mod vederlag og har karakter af at være tilfældig.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Ingen væsentlige.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget vurderes ikke at have økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Forslaget vurderes ikke at have administrative konsekvenser for borgerne.

7. Miljømæssige konsekvenser

Forslaget vurderes ikke at have miljømæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Forslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

9. Høring

Forslaget har været sendt i høring hos Advokatrådet, alle byretter, Anti Doping Danmark, Beskæftigelsesministeriet, Brancheforeningen af Farmaceutiske Industrivirksomheder (BFID), Børne- og Kulturchefforeningen, Center for Idræt (Aarhus Universitet), Center for Muskelforskning (Rigshospitalet), Danmarks Apotekerforening, Danmarks Farmaceutiske Højskole, Danmarks Idræts-Forbund, Danmarks Idræts-Forbunds Aktivkomité, Dansk Bodybuilding og Fitness Forbund, Dansk Farmaceutforening, Dansk Firmaidrætsforbund, Dansk Fitness og Helse Organisation, Dansk Idrætsmedicinsk Selskab, Dansk Professionelt Bokse Forbund, Dansk Ungdoms Fællesråd, Danske Eliteidrætsudøveres Forening, Danske Fysioterapeuter, Danske Gymnastik- og Idrætsforeninger, Danske Regioner, Den Almindelige Danske Lægeforening, Den Danske Dommerforening, Det Danske Center for Menneskerettigheder, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Equinox Fitness, Farmakonomforeningen, Finansministeriet, Fitness.dk, Forbrugerrådet, Foreningen af offentlige anklagere i Danmark, Forsvarsministeriet, Højskolernes Fællessekretariat, att. Idrætshøjskolerne, Idrættens Analyseinstitut, Institut for Idræt (Københavns Universitet), Institut for Idræt og biomekanik (Syddansk Universitet), Justitsministeriet, KL, Kulturministeriet, Kulturministeriets Udvalg for Idrætsforskning, Lokale- og Anlægsfonden, Landsforeningen af Beskikkede Advokater, Landsforeningen Ungdomsringsen, Lægemiddelindustriforeningen LIF, Lægemiddelstyrelsen, Miljøministeriet, Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration, Klima- og Energiministeriet, Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling, Parallelimportørforeningen af Lægemidler, Politiforbundet i Danmark, Retspolitisk Forening, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Rigsrevisionen, SATS, Skatteministeriet, Statsministeriet, Sundhedsstyrelsen, Team Danmark, Transportministeriet, Undervisningsministeriet, Velfærdsministeriet, Vestre Landsret, Økonomi- og Erhvervsministeriet, samt Østre Landsret.

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen væsentlige
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Forslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Det foreslås, at der indsættes et nyt stk. 2 i dopinglovens § 4, hvorefter det ved udmåling af straffen for overtrædelse af lovens § 3 skal betragtes som en skærpende omstændighed, at der er tale om forhandling, udlevering eller fordeling af dopingmidler.

Forslaget omfatter både besiddelse med henblik på overdragelse og overdragelse.

Forslaget omfatter tillige overdragelse af dopingmidler mod vederlag og vederlagsfri overdragelse, der foretages f. eks. med henblik på oparbejdning af et marked for salg af dopingmidler.

Med lovforslaget forudsættes, at der sker en skærpelse af straffniveauet i tilfælde af forhandling, udlevering eller fordeling af dopingmidler således, at der idømmes frihedsstraf ved besiddelse af dopingmidler med henblik på overdragelse og overdragelse af dopingmidler uanset om overdragelsen sker mod vederlag eller vederlagsfrit.

Endvidere forudsættes, at der i de tilfælde, hvor der allerede i dag idømmes frihedsstraf sker en forhøjelse af straffen.

Ændringen indebærer, at der som altovervejende hovedregel vil skulle idømmes frihedsstraf i alle sager vedrørende besiddelse af dopingmidler med henblik på overdragelse og overdragelse uanset hvilken mængde dopingmidler, der er tale om.

Den konkrete straffastsættelse i hver enkelt sag vil fortsat bero på domstolens vurdering i hvert enkelt tilfælde af sagens samlede omstændigheder, idet der i for-

bindelse med strafudmålingen eksempelvis vil kunne lægges vægt på, om der er tale om udbredelse af en betydelig mængde dopingmidler eller af dopingmidler af en betydelig værdi, om der er tale om udbredelse af dopingmidler i motions- og idrætsmiljøer, som f. eks. motions- og fitnesscentre samt idrætsforeninger eller om der er tale om udbredelse af dopingmidler til unge, herunder i miljøer, hvor unge almindeligvis færdes. Endvidere vil det ved udmålingen af straffen kunne tillægges betydning, såfremt der eksempelvis er tale om gentagen, systematiseret eller organiseret udbredelse af dopingmidler.

Der vil desuden i forbindelse med strafudmålingen bl.a. kunne lægges vægt på, at der alene er tale om overdragelse af en ganske ubetydelig mængde af dopingmidler, og overdragelsen ikke er sket mod vederlag og har karakter af at være tilfældig.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. januar 2009.

Den skærpede straf for distribution af dopingmidler finder anvendelse på forhold, der er begået efter lovens ikrafttræden.

Til § 3

Bestemmelsen fastlægger lovens territoriale gyldighed og indebærer, at loven ikke gælder for Grønland og for Færøerne. Lovens § 1 kan dog ved kongelig anordning sættes i kraft for Færøerne med de afvigelser, som de særlige færøske forhold tilsi-ger.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I lov nr. 232 af 21. april 1999 om forbud mod visse dopingmidler som ændret ved § 16 i lov nr. 69 af 4. februar 2004 om ændring af forskellige love på Indenrigs- og Sundhedsministeriets område, foretages følgende ændring:

”§ 4. Overtrædelse af § 3, stk. 1, eller vilkår som nævnt i § 3, stk. 3, 2. pkt., straffes med bøde eller fængsel i indtil 2 år.

2. I § 4 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

”Stk. 2. Ved straffens udmåling skal det betragtes som en skærpende omstændighed, at der er tale om forhandling, udlevering eller fordeling.

Stk. 2. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter Stk. 2. bliver herefter stk. 3.

reglerne i straffelovens 5. kapitel.”